

Sygn. akt XV C 720/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 kwietnia 2017 roku

Sąd Okręgowy w Gdańsku XV Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Misiurna

Protokolant: stażysta Katarzyna Ignacek

po rozpoznaniu w dniu 27 kwietnia 2017r. w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa M. B. (1), K. B., M. B. (2) reprezentowanych przez B. B. i P. B.

przeciwko R. B.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

I. oddała powództwo;

II. przyznaje radcy prawnemu A. C. z Kancelarii Radcy Prawnego w G. ze Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Gdańsku wynagrodzenie w wysokości 3600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) powiększone o podatek od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodom przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

UZASADNIENIE

Małoletni powodowie M. B. (1), K. B. i M. B. (2) reprezentowani przez przedstawicielkę ustawową - matkę B. B. oraz powódka P. B. wniesionym pozwem w dniu 19 sierpnia 2016r. (data stempla pocztowego) przeciwko R. B. domagali się uznania za bezskuteczną wobec nich czynności prawnej w postaci umowy darowizny z dnia 23 sierpnia 2011r. zawartej przed notariuszem T. W. w Kancelarii Notarialnej w P. Rep. (...) pomiędzy Z. B. (1) a pozwaną R. B., dotyczącej przekazania gospodarstwa rolnego położonego na terenie S. i G., dla którego prowadzona jest księga wieczysta numer (...) (punkt 1 petitum pozwu). W punkcie 2, 3 i 4 petitum pozwu powodowie domagali się wydzielenia na ich rzecz z cofniętej darowizny 2h ziemi, wydzielenia z cofniętej darowizny ziemi na rzecz pokrycia zaległych alimentów nieskutecznie ściąganych przez Komornika sądowego J. Ś., które na dzień 8 sierpnia 2016r. wynoszą 42.018,96zł oraz wydzielenia ziemi z cofniętej darowizny na rzecz zwrotu nienależnie lub nadmiernie pobranych płatności z tytułu dostosowania gospodarstwa rolnego do standardów Unii Europejskiej w kwocie 10996,45zł. Dalej wskazano, że Z. B. (1) nie uregulował zobowiązania, dlatego też upomnienie zostało skierowane do matki powodów – B. B. – jako małżonki dłużnika, a na dzień wystawienia upomnienia kwota zadłużenia wynosi łącznie 17.241,94zł.

W uzasadnieniu powodowie podali, że są dziećmi Z. B. (1) i B. B.. Wyrokiem Sądu Okręgowego w (...) w sprawie (...) małżeństwo wyżej wskazanych zostało rozwiązane przez rozwód . Powodowie wskazali, że ponad pięć lat temu zostali zmuszeni wraz z matką do ucieczki z domu, gdyż ojciec znęcał się nad rodziną psychicznie i fizycznie, za co wyrokiem Sądu Rejonowego w (...) wydanym w sprawie (...) został skazany na karę pozbawienia wolności. Po ucieczce powodów Z. B. (1) podjął działania celem zabezpieczenia majątku przed kosztami łożenia na utrzymanie swoich dzieci i w dniu 23 sierpnia 2011r. przepisał na zamieszkującą z nim siostrę R. B. gospodarstwo rolne, które stanowiło jego jedyny majątek. Powyższe zdaniem powodów było działaniem z pokrzywdzeniem wierzycieli – dzieci

uprawnionych do alimentów, bowiem jedynym dochodem Z. B. (1) była renta z tytułu niezdolności do pracy. Następnie powodowie wskazali, że Z. B. (1) nie płacił alimentów na ich utrzymanie, wobec tego Fundusz Alimentacyjny wypłacał im świadczenie alimentacyjne w łącznej wysokości 900zł miesięcznie. Wskazali nadto, że w chwili obecnej wymagają większego wkładu finansowego, którego nie udziela im Z. B. (1), zatem wydzielenie ziemi umożliwiłoby powodom godny start w dorosłe życie.

Pismem procesowym z dnia 7 listopada 2016r. (k. 30-33) pełnomocnik powodów w odpowiedzi na zobowiązanie Sądu z dnia 6 października 2016r. w przedmiocie sprecyzowania pozwu i uzasadnienia żądania opartego na podstawie art. 527 k.c. wniósł o uznanie za bezskuteczną w stosunku do strony powodowej umowy darowizny z dnia 23 sierpnia 2011r. zawartej przed notariuszem T. W. w Kancelarii Notarialnej w P., Rep. (...) pomiędzy Z. B. (1) a pozwaną R. B. w przedmiocie darowania prawa własności nieruchomości obejmującej gospodarstwo rolne, dla której Sąd Rejonowy w (...) prowadzi księgę wieczystą numer (...) z tytułu przysługującej powodom od Z. B. (1) wierzytelności, na dzień wniesienia pozwu w wysokości nie mniejszej niż 80.000zł i zezwolenie na prowadzenie wobec niej egzekucji. Nadto ustanowiony w sprawie pełnomocnik wniósł o zasądzenie na rzecz powodów kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazano, że bezspornym jest, że strona powodowa jest wierzycielem Z. B. (1), bowiem prowadzona przez Komornika sądowego J. Ś. na podstawie wyroku Sądu Okręgowego z dnia 10 czerwca 2016r. wydanego w sprawie (...) zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 11 sierpnia 2016r. oraz na podstawie ugody zawartej w toku postępowania przed Sądem Rejonowym w (...) z dnia 21 grudnia 2011r. (sygn. akt (...)) zaopatrzonej w klauzulę wykonalności z dnia 16 stycznia 2012r. egzekucja okazała się bezskuteczna. Z. B. (1) dokonując darowizny na rzecz swojej siostry – pozwanej R. B., wyzbył się jedynego składnika majątku, pozostawiając sobie jako jedyne źródło utrzymania należność z KRUS w postaci renty z tytułu niezdolności do pracy. W chwili dokonania wspomnianej czynności prawnej działał on także ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela. Ponieważ w drodze umowy darowizny własność przedmiotowej nieruchomości przeszła na siostrę Z. B. (1), wskazano zatem, że w sprawie mamy do czynienia z domniemaniem, o jakim mowa w art. 527§3 k.c.

W odpowiedzi na pozew pozwana R. B. wniosła o oddalenie powództwa.

W uzasadnieniu pozwana podniosła, że w chwili zawarcia umowy darowizny w dniu 23 sierpnia 2011r. jej brat nie był dłużnikiem powodów, gdyż jak wynika z przedłożonych do pozwu dokumentów stał się nim dopiero na mocy orzeczenia Sądu Rejonowego w (...) – dopiero w dniu 21 grudnia 2011r. Pozwana wskazała, że nie miała wiedzy na temat toczącej się przeciwko jej bratu sprawy alimentacyjnej. Pozwana podniosła, że jedynym powodem, dla którego doszło do przedmiotowej umowy darowizny była niezradność Z. B. (1), stale pogarszający się jego stan zdrowia i wynikający stąd zamiar przekazania przez niego nieruchomości swej siostrze, a nie wyzbycie się majątku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Z. B. (1) nabył udział wynoszący 1/2 części w prawie własności nieruchomości stanowiącej gospodarstwo rolne położone na terenie G. i S., dla której Sąd Rejonowy w (...) prowadzi księgę wieczystą o numerze (...), na podstawie prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego w (...) z dnia 22 marca 1989r. (...) o stwierdzeniu nabycia spadku po ojcu - K. B.. Jego siostra – pozwana R. B., na mocy umowy przekazania gospodarstwa z dnia 15 listopada 1990r. otrzymała od matki udział w wynoszący 1/2 część w prawie własności przedmiotowej nieruchomości.

Dowód: umowa darowizny z dnia 23 sierpnia 2011r., k. 106-107.

W dniu (...) Z. i B. B. zawarli związek małżeński, z którego pochodzą dzieci : P. B. urodzona w dniu (...), M. B. (2) w dniu (...), K. B. w dniu (...), a M. B. (1) – w dniu (...)

Rodzina B. mieszkała w domu znajdującym się na odziedziczonym po ojcu Z. B. (2) gospodarstwie, w którym także do 2000r. mieszkała siostra Z. B. (1) – M. L. ze swoją rodziną oraz pozwana – R. B.. W gospodarstwie rolnym do momentu podjęcia zatrudnienia w sklepie przez B. B., małżeństwo pracowało razem, pomagały im także dzieci. Z biegiem czasu ojciec powodów zaczął podupadać na zdrowiu i coraz ciężiej mu się pracowało w przedmiotowym gospodarstwie,

dlatego też zaczął starania o uzyskanie renty z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, którą od dnia 8 grudnia 2010r. otrzymuje z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Dowód: odpisy skrócone aktu urodzenia powodów, k. 46-49; zeznania świadka M. L. na rozprawie w dniu 27 kwietnia 2017r., k. 163-167 (czas od 00:13:54 do 01:03:05); wyrok Sądu Okręgowego w (...) z dnia 10 czerwca 2016r., w sprawie (...), k. 52-53; zaświadczenie z KRUS, k. 70.

Z. B. (1) nadużywał alkoholu, po którym stawał się agresywny. W rodzinie często dochodziło do stosowania przez Z. B. (1) przemocy fizycznej i psychicznej. W miejscu zamieszkania rodziny na przestrzeni lat 2009-2011 często interweniowała Policja, która była wzywana przez B. B. z powodu awantur wywoływanych przez męża pod wpływem alkoholu.

Po jednej z takich awantur domowych w sierpniu 2011r. B. B. wraz z dziećmi wyprowadziła się z domu męża i wszyscy zamieszkali w wynajmowanym mieszkaniu w M..

Dowód: zaświadczenie Komendy (...) Policji z dnia 15 września 2011r.; umowy najmu lokalu mieszkalnego, k. 42-45; zeznania świadka M. L. na rozprawie w dniu 27 kwietnia 2017r., k. 163-167 (czas od 00:13:54 do 01:03:05).

Przed 2011 małżonkowie B. sprzedali kilka działek wchodzących w skład nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w (...) prowadzi księgę wieczystą (...) oraz w całości nieruchomości objętą księgą wieczystą KW nr (...) w G. – nieruchomości stanowiące odrębny majątek Z. B. (1). Małżonkowie zaciągali także wspólne zobowiązania kredytowe w Banku Spółdzielczym w P..

Po wyprowadzce małżonki Z. B. (1) mieszkał z siostrą – pozwaną R. B., która go utrzymywała, bowiem renta z tytułu niezdolności do pracy, którą otrzymywał, nie wystarczała na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych.

W dniu 23 sierpnia 2011r. Z. B. (1) podarował swojej siostrze R. B. cały przysługujący mu udział wynoszący 1/2 części we współwłasności nieruchomości położonej w G. i S., stanowiącej działki ewidencyjne numer (...) obszaru 0,90ha, numer (...) obszaru 0,48ha, numer (...) obszaru 0,22ha, numer(...) obszaru 1,50ha, numer(...) obszaru 0,02ha oraz numer (...)obszaru 2,56ha, objętej księgą wieczystą numer (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w (...).

Dowód: wydruk księgi wieczystej (...), k. 34-40; umowa darowizny z dnia 23 sierpnia 2011r., k. 84-85; umowy sprzedaży nieruchomości, k. 99-105; umowa o konsumencki kredyt okazjonalny, k. 130-132v; zeznania świadka M. L. na rozprawie w dniu 27 kwietnia 2017r., k. 163-167 (czas od 00:13:54 do 01:03:05).

Po opuszczeniu domu męża B. B. jako przedstawicielka ustawowa małoletnich dzieci P., M., K. i M. B. (1) wytoczyła Z. B. (1) sprawę o alimenty. Ugoda zawartą w dniu 21 grudnia 2011r. w trakcie postępowania przed Sądem Rejonowym w (...), w sprawie (...), pozwany Z. B. (1) zobowiązał się łożyć tytułem alimentów na rzecz małoletnich P. B. i M. B. (2) miesięcznie po 250zł, a na rzecz małoletnich synów K. i M. B. (1) po 200zł miesięcznie. Łącznie zatem zobowiązał się płacić na utrzymanie małoletnich dzieci kwotę 900zł miesięcznie, płatną do rąk przedstawicielki ustawowej – B. B.. Postanowieniem z dnia 16 stycznia 2012r. Sąd Rejonowy w (...) nadał przedmiotowej ugodzie sądowej klauzulę wykonalności w zakresie zobowiązania się Z. B. (1) do płacenia rzecz małoletnich dzieci alimentów.

Dowód: wyciąg z protokołu w sprawie prowadzonej przed Sądem Rejonowym w (...) o sygn. akt (...) z dnia 21 grudnia 2011r. wraz z klauzulą wykonalności z dnia 16 stycznia 2012r., k. 51-51v.

Na podstawie wyżej opisanego tytułu wykonawczego przedstawicielka ustawowa małoletnich wszczęła przeciwko Z. B. (1) postępowanie egzekucyjne, prowadzone przez Komornika sądowego J. Ś. pod sygnaturą (...). We wniosku egzekucyjnym wniosła o egzekucję alimentów od dnia 1 stycznia 2012r. w wysokości 900zł miesięcznie. W trakcie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez komornika sądowego J. Ś. pod sygnaturą (...) dokonano zajęcia świadczenia emerytalno – rentowego, które Z. B. (1) wypłacała Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, mimo to prowadzona egzekucja była bezskuteczna, bowiem wysokość zajętego świadczenia nie wystarczała na pokrycie

zadłużenia w sprawie. Z tego też względu od dnia 1 kwietnia 2012r. powodom zostały przyznane świadczenia ,które w całości realizuje Fundusz Alimentacyjny.

Na dzień 8 sierpnia 2016r. kwota zobowiązań dłużnika alimentacyjnego Z. B. (1) wynosiła 39.988,99zł z tytułu wypłaconych świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego oraz 2.029,97zł z tytułu należności wierzycieli alimentacyjnych.

Dowód: zaświadczenie o bezskuteczności z dnia 8 sierpnia 2016r., k. 5; pismo komornika z dnia 26 kwietnia 2017r., k. 159; decyzja Burmistrza W. w sprawie przyznania świadczenia z funduszu alimentacyjnego z dnia 12 października 2015r., k. 8-8v.

Prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 10 czerwca 2016r. wydanym w sprawie(...) związek małżeński Z. i B. B. został rozwiązany przez rozwód z winy Z. B. (1) (punkt I wyroku). Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi M., K. i M. B. (1) pozostawiono matce, natomiast Z. B. (1) pozbawiono nad nimi władzy rodzicielskiej (punkt II i III wyroku). Przedmiotowym wyrokiem w miejsce ugody sądowej z dnia 21 grudnia 2011r. zawartej przed Sądem Rejonowym w (...) w sprawie (...) nałożono na Z. B. (1) obowiązek ponoszenia kosztów utrzymania i wychowania małoletnich dzieci stron, nakładając na niego obowiązek płacenia na rzecz każdego z małoletnich po 300zł miesięcznie (punkt IV wyroku). Po zaopatrzeniu w dniu 11 sierpnia 2016r. przedmiotowego wyroku w klauzulę wykonalności w zakresie rozstrzygnięcia nakładającego na Z. B. (1) obowiązekłożenia na małoletnie dzieci po 300zł miesięcznie, przedstawicielka ustawowa powodów rozszerzyła wniosek egzekucyjny o zwiększone zasądzonym wyrokiem Sądu Okręgowego w (...) kwoty.

Na dzień 16 września 2016r. kwota zobowiązań dłużnika alimentacyjnego Z. B. (1) wynosiła zatem 41.753,05zł z tytułu wypłaconych świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego oraz 2.782,08zł z tytułu należności wierzycieli alimentacyjnych.

Dowód: wyrok Sądu Okręgowego w (...) z dnia 10 czerwca 2016r., w sprawie (...), k. 52-53; zaświadczenie o bezskuteczności egzekucji z dnia 16 września 2016r., k. 50.

Na dzień 18 kwietnia 2017r. zaległość Z. B. (1) wobec dzieci w sprawie egzekucyjnej prowadzonej przez Komornika sądowego J. Ś. pod sygnaturą (...) wynosiła:

- 1.941,58zł z tytułu zaległych alimentów dla wierzycieli oraz

- 899,55zł z tytułu odsetek do 26 kwietnia 2017r.

Zaległość ta powstała w wyniku 3 miesięcy opóźnienia między wydaniem tytułu wykonawczego i wymagalnością alimentów a realizacją świadczeń alimentacyjnych przez fundusz alimentacyjny.

Oprócz zajęcia renty z tytułu niezdolności do pracy przez komornika sądowego egzekwującego należności alimentacyjne, Z. B. (1) posiada też inne zaległości finansowe, w tym również z tytułu podatków oraz za media. Część długów Z. B. (1) spłaciła jego siostra – pozwana R. B..

Dodatkowo też Z. B. (1) posiada niespłacone zobowiązanie w stosunku do Agencji (...) z tytułu nienależnie pobranych płatności w celu dostosowania gospodarstwa rolnego do standardów Unii Europejskiej, do którego zapłaty został wezwany już decyzją Dyrektora (...) Agencji (...) z dnia 1 grudnia 2010r. Wobec braku spłaty ciężącego na nim zobowiązania Dyrektor (...) Agencji (...) w dniu 8 stycznia 2016r. upomnieniem numer (...) wezwał B. B. do uregulowania powyższych należności w łącznej wysokości 17.241,94zł. Z uwagi na brak spłaty nienależnie pobranych płatności Dyrektor (...) Agencji (...) przekazał Naczelnikowi Urzędu Skarbowego w P. wystawiony przeciwko Z. B. (1) i B. B. w dniu 28 stycznia 2016r. tytuł wykonawczy numer (...).

Nadto w stosunku do Z. B. (1) toczą się także inne postępowania egzekucyjne z wniosku dawnego (...) Banku S.A., (...) Banku S.A., (...) Banku S.A.,(...)oraz (...) (...) (...).

Z. B. (1) nadal nie pracuje, otrzymuje rentę w kwocie 800 zł z tytułu niezdolności do pracy, ale po potrąceniu przez komornika egzekwującego należności alimentacyjne do wypłaty zostaje około 400zł. Stan zdrowia Z. B. (1) znacznie się pogorszył, przeszedł operację polegającą na obustronnej wymianie stawu biodrowego, w związku z czym z trudem się porusza. (...) Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w P., mając na uwadze aktualny stan zdrowia ojca powodów zakwalifikował go do osób niepełnosprawnych, a stopień niepełnosprawności od dnia 24 lutego 2017r. określił jako znaczny. Ojca powodów nadal utrzymuje wspólnie z nim zamieszkująca pozwana R. B..

Dowód: decyzja Burmistrza W., numer (...) z dnia 12 października 2015r., k. 8-8v; zaświadczenie o bezskuteczności egzekucji świadczeń alimentacyjnych, k. 5; zaświadczenie o bezskuteczności egzekucji świadczeń alimentacyjnych, k. 50; pismo komornika z dnia 26 kwietnia 2017r., k. 159; zajęcia wierzytelności i wezwania do zapłaty, k. 108-121; pokwitowanie, k. 122; orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, k. 160; postanowienie w sprawie odmowy wszczęcia postępowania administracyjnego z dnia 3 marca 2016r., k. 147-148; upomnienie z dnia 8 stycznia 2016r., k. 6; zeznania świadka M. L. na rozprawie w dniu 27 kwietnia 2017r., k. 163-167 (czas od 00:13:54 do 01:03:05).

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności wnioskując w oparciu o przedłożone przez obie strony postępowania dokumenty prywatne i dokumenty urzędowe, szczegółowo opisane przy rekonstrukcji stanu faktycznego. Sąd nie znalazł podstaw do podważenia wiarygodności przedmiotowych dowodów, przy czym ich prawdziwość, jak również autentyczność nie była kwestionowana przez strony postępowania, zatem Sąd przyznał im domniemania, o których mowa w art. 244§1 i 245 k.p.c. Dokumenty i inne środki dowodowe nieujęte w opisie stanu faktycznego zostały przez Sąd pominięte, jako że miały irrelevantne znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Rekonstrukcji stanu faktycznego Sąd dokonał także w oparciu o zeznania świadka M. L., które były zbieżne z zebrany w sprawie materiałem dowodowym, w szczególności w zakresie posiadanych przez Z. B. (1) licznych zobowiązań oraz jego niekorzystnej sytuacji majątkowej i zdrowotnej, zatem Sąd przyznał im walor wiarygodności.

W ocenie Sądu powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Stan faktyczny niniejszej sprawy pozostawał w przeważającej części bezsporny, odmienne były jedynie oceny dokonanej w dniu 23 sierpnia 2011r. darowizny na rzecz pozwanej. Spór jednak koncentrował się wokół istnienia godnego ochrony interesu powodów w postaci istniejącej wierzytelności, która z powodu bezskuteczności egzekucji wymagałaby uznania za bezskuteczną umowy przeniesienia nieruchomości wobec wierzycieli.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że pomimo ustanowienia dla powodów pełnomocnika z urzędu, ich przedstawicielka ustawowa – B. B. wniosła pozew samodzielnie, domagając się, co istotne w tej sprawie, nie tyle możliwości egzekucji jakiejś wierzytelności pieniężnej, ile wydzielenia w naturze działek gruntu z darowanej na rzecz R. B. nieruchomości celem zabezpieczenia bytu powodów w przyszłości oraz celem zapłaty należności, której aktualnie domaga się od B. B. Agencja (...).

Wobec nałożonego w dniu 6 października 2016r. zobowiązania w przedmiocie sprecyzowania pozwu i uzasadnienia żądania opartego na podstawie art. 527 k.c. pełnomocnik powodów ustanowiony z urzędu pismem procesowym z dnia 7 listopada 2016r. (k. 30-33) wniósł o uznanie za bezskuteczną w stosunku do strony powodowej umowy darowizny z dnia 23 sierpnia 2011r. zawartej przed notariuszem T. W. w Kancelarii Notarialnej w P., Rep. A nr (...) pomiędzy Z. B. (1) a pozwaną R. B. w przedmiocie darowania prawa własności nieruchomości obejmującej gospodarstwo rolne, dla której Sąd Rejonowy w (...) prowadzi księgę wieczystą numer (...) z tytułu przysługującej powodom od Z. B. (1) wierzytelności na dzień wniesienia pozwu w wysokości nie mniejszej niż 80.000zł i zezwolenie na prowadzenie wobec niej egzekucji.

Powodowie wywodzili swoje roszczenie zatem z instytucji skargi pauliańskiej. Zgodnie z art. 527§1 k.c. gdy skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową,

każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć. Czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli wskutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności (§2). Jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli (§3). Zgodnie zaś z art. 528 k.c. jeżeli wskutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

Przepisy art. 527 i następane k.c. stanowią formę ochrony wierzyciela przed takimi zachowaniami dłużnika, które prowadzą bądź do uniemożliwienia bądź utrudnienia zaspokojenia wierzytelności wierzyciela z majątku dłużnika. Celem skargi pauliańskiej jest rozszerzenie uprawnienia wierzyciela do przymusowego zaspokojenia wierzytelności z majątku dłużnika o możliwość prowadzenia egzekucji dla zaspokojenia wierzytelności z określonych przedmiotów, które w następstwie czynności prawnej w skutek, której stał się on niewypłacalny lub stał się niewypłacalny w wyższym stopniu niż był uprzednio, weszły w skład majątku osoby trzeciej. Skarga pozwala, zatem na przeciwdziałanie powyższym skutkom tej czynności i zarazem wzmacnia ochronę wierzytelności (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 18 listopada 2015 r., IACa604/15, Lex1950436). Natomiast w wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 2 czerwca 2015r. (IACa50/15, Lex1808715) wyrażono pogląd, że sam fakt dokonania przez dłużnika określonej czynności prawnej nie narusza praw wierzyciela, jeżeli może on zaspokoić swą wierzytelność z innego majątku dłużnika. Warunkiem akcji pauliańskiej jest wykazanie przez skarżącego - wierzyciela, że przysługuje mu względem dłużnika wierzytelność oraz że nie może być ona zaspokojona z majątku dłużnika na skutek zdziałanej przez niego czynności prawnej, w wyniku której stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w stopniu wyższym niż był przed dokonaniem tej czynności. Zatem skarga pauliańska nie może otwierać drogi do prowadzenia egzekucji z określonych składników majątku osoby trzeciej temu, kto nie ma możliwości zaspokojenia się z majątku kontrahenta tej osoby, gdyż nie jest jego wierzycielem (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 lutego 2007 r., IICSK452/06, Lex274151).

Sąd zważył, że z taką sytuacją mamy do czynienia w rozpoznawanej sprawie. Zdaniem Sądu, ani w dacie wniesienia pozwu, ani w dniu zamknięcia rozprawy powodowie ,choć są wierzycielami Z. B. (1) z tytułu zasądzonych alimentów, to nie prowadzili wobec niego egzekucji tych świadczeń , które wypłaca im od kwietnia 2012r. fundusz alimentacyjny. Zatem aktualnym wierzycielem wobec Z. B. (1) jest organ właściwy wierzyciela przewidziany w przepisach ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. 2017 poz. 489 t.j.) Powodowie uprawnienie do alimentów nie mają zatem podstaw by korzystać z ochrony i sięgnąć do przedmiotu, który wyszedł z majątku Z. B. (1) w wyniku czynności prawnej dokonanej z pozwaną w dniu 23 sierpnia 2011r.

Podstawową przesłanką skargi pauliańskiej jest przede wszystkim istnienie zaskarżalnej, tj. podlegającej ochronie, wierzytelności pieniężnej w stosunku do dłużnika, który dokonał czynności prawnej objętej żądaniem ubezskutecznienia (por. wyr. SN z 15 lutego 2007 r., II CSK 452/06, OSN 2008, Nr A, poz. 20). W doktrynie prawa cywilnego przyjmuje się, że chroniona wierzytelność musi istnieć aczkolwiek nie musi być wymagalna, powinna powstać w chwili wniesienia skargi pauliańskiej, a najpóźniej w chwili wyrokowania (A. Kidyba: Kodeks Cywilny Komentarz, tom III Zobowiązania Część Ogólna, Wolters Kluwer Business, Warszawa 2010 s 830, teza 12, s. 845 teza 2).

W okolicznościach niniejszej sprawy, powodowie nie sprostali wymaganiom określonym w art. 6 k.c. i nie wykazali istnienia wierzytelności, która przysługiwałaby im w stosunku do pozwanego – Z. B. (1). Jak wynika bowiem z zebranego w sprawie materiału dowodowego przyznane na rzecz powodów alimenty wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 10 czerwca 2016r. wydanego w sprawie (...) zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 11 sierpnia 2016r. i ugodą zawartą w toku postępowania przed Sądem Rejonowym w (...) z dnia 21 grudnia 2011r. (sygn. akt (...))

zaopatrzoną w klauzulę wykonalności z dnia 16 stycznia 2012r. od początku(choć z 3 miesięcznym opóźnieniem) były wypłacane w formie świadczenia alimentacyjnego przez fundusz alimentacyjny.

Zgodnie z art. 27 ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. 2017. 489) dłużnik alimentacyjny jest obowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.

Pobieranie świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego przez uprawnionego powoduje, w myśl art. 27 powyżej wskazanej ustawy, jednoczesne powstanie zobowiązania po stronie dłużnika alimentacyjnego do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych. Bowiem dopóki w obrocie prawnym pozostaje decyzja o przyznaniu świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego i nie orzeczono w odpowiednim postępowaniu o zwrocie przez osobę uprawnioną nienależnie wypłaconego świadczenia, dopóty wypłacone kwoty stanowią świadczenie podlegające zwrotowi stosownie do art. 27 ust. 1, a osobą zobowiązaną jest dłużnik (wyrok WSA we Wrocławiu z 28 lutego 2012 r., IV SA/Wr 752/2011, LexisNexis nr 4937838, Lexis.pl nr 4937838; wyrok NSA z 5 października 2011 r., I OSK 793/2011, LexisNexis nr 3040267, Lexis.pl nr 3040267).

Zatem jeśli chodzi o uprawnienie do domagania się od dłużnika alimentacyjnego zwrotu pieniędzy, to oczywistym jest, że skoro Fundusz Alimentacyjny wypłacał i nadal wypłaca w całości dzieciom Z. B. (1) świadczenia alimentacyjne , to strona powodowa nie jest wierzycielem Z. B. (1), gdyż w jego prawa wstąpił organ właściwy wierzyciela – czyli zgodnie z art. 2 pkt 10 wyżej przywołanej ustawy Burmistrz W.. Z tego też względu Sąd zważył, że powodowie nie udowodnili , że przysługuje im w stosunku do Z. B. (1) wierzytelność w wysokości około 80.000zł.

Co już wyżej zostało zaakcentowane, jedną z przesłanek uznania czynności prawnej za bezskuteczną jest wykazanie, że przysługująca powodowi wobec określonego dłużnika wierzytelność jest realna i skonkretyzowana, a nie hipotetyczna. Ochroną pauliańską objęta jest zawsze konkretna wierzytelność, stanowiąca przedmiot żądanej przez wierzyciela ochrony, a nie wszelkie bliżej nieoznaczone prawa powoda. Chociaż istnieje zaległość alimentacyjna w wysokości 1.941,58zł wraz z odsetkami do dnia 26 kwietnia 2017r. w wysokości 899,55zł, o których poinformował w piśmie z dnia 26 kwietnia 2017r. Komornik sądowy J. Ś. (faks k 159), to jednak owo zadłużenie nie mogło być uznane za spełnienie przesłanki istnienia interesu wierzyciela , gdyż powyższe kwoty nie stanowiły nigdy przedmiotu egzekucji, a co więcej nigdy wierzyciele – dzieci Z. B. (1) - nie wzywały ojca do ich zapłaty.

W przypadku roszczenia Agencji (...) o zwrot dotacji w wysokości 17.241,94zł wypada zauważyć, że upomnienie z dnia 8 stycznia 2016r. zostało skierowane do B. B. – przedstawicielki ustawowej małoletnich powodów, która w niniejszej sprawie nie jest powódką. Poza tym godzi się również zauważyć, że należność na rzecz Agencji (...) nie została jeszcze przez nikogo zaspokojona, o czym świadczy wystawienie w dniu 28 stycznia 2016r. tytułu wykonawczego przeciwko Z. B. (1) i B. B. i skierowanie sprawy do egzekucji administracyjnej , o czym mowa w uzasadnieniu postanowienia Prezesa Agencji z dnia 03.03.2016r. (k. 147-148) , zatem w sensie formalnym nie wiadomo, czy ta wierzytelność zostanie zapłacona i przez kogo. Nie można przy tym wykluczyć sytuacji ,że wobec bezskuteczności egzekucji status pokrzywdzonego wierzyciela uzyska właśnie Agencja (...).

Wobec stwierdzenia nie ziszczenia się jednej z przesłanek skargi pauliańskiej nie ma konieczności badania istnienia pozostałych, w postaci dokonania przez dłużnika czynności prawnej z osobą trzecią, pokrzywdzenia wierzyciela wskutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika, dokonania przez dłużnika czynności ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, uzyskania wskutek tej czynności korzyści majątkowej przez osobę trzecią oraz działania osoby trzeciej w złej wierze.

Dodatkowo, jedynie na marginesie rozważań należy wskazać, że wyrok uznający na podstawie art. 527 k.c. bezskuteczność określonej czynności prawnej przenoszącej przedmiot lub prawo z majątku dłużnika do majątku osoby trzeciej, nie powoduje ich powrotu do majątku dłużnika, lecz jedynie daje wierzycielowi prawo zaspokojenia się z tego przedmiotu lub prawa, pozostających nadal w majątku osoby trzeciej, przed jej wierzycielami (wyr. SN z 7.10.2011 r., II CSK 3/11, Legalis). Wierzyciel może prowadzić egzekucję z tego przedmiotu lub prawa na podstawie tytułu wykonawczego wystawionego przeciwko dłużnikowi, bez konieczności uzyskania tytułu wykonawczego przeciwko

osobie trzeciej (post. SN z 7.4.2011 r., IV CSK 375/10, Legalis) dlatego też roszczenia zawarte w punktach 2-4 pozwu wniesionego samodzielnie przez przedstawicielkę ustawową powodów, nawet w przypadku wystąpienia wszystkich przesłanek skargi pauliańskiej, nie mogłyby zostać uwzględnione w jakiegokolwiek części.

Mając na uwadze, iż obecnie powodowie nie wykazali potrzeby ochrony ich interesów majątkowych zgodnie z dyspozycją art. 527 i nast. k.c. - Sąd oddalił powództwo w punkcie I wyroku na podstawie art. 527§1 k.c. a contrario.

W punkcie II Sąd przyznał radcy prawnemu A. C. tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodom przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu - wynagrodzenie w wysokości 3.600zł powiększone o podatek od towarów i usług, ustalone w oparciu o § 4 ust.1 w zw. z § 8 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U.2015.1805).